

Cudzoziemcy na polskim rynku pracy w świetle wyników kontroli legalności zatrudnienia przeprowadzanych przez Państwową Inspekcję Pracy

- Do you work in Poland? Do it legally!
- Работаешь в Польше? Работай легально
- Працюеш у Польшчы? Працуй легальна!
- Працюеш у Польщі? Працюй легально!
- Bạn làm việc ở Ba Lan? Hãy làm việc hợp pháp!
- 你在波兰工作吗？合法地打工！

Wspólne zadanie Państwowej Inspekcji Pracy i Straży Granicznej

Kontrola legalności zatrudnienia cudzoziemców należy do zadań:

- Państwowej Inspekcji Pracy - **od 1 lipca 2007 r.**
- Straży Granicznej - **od 1 stycznia 2009 r.**

Straż Graniczna:

- stosowanie środków przymusu bezpośredniego oraz zatrzymywanie cudzoziemców;
- działalność operacyjno - rozpoznawcza i dochodzeniowo - śledcza;
- zobowiązanie cudzoziemców do powrotu

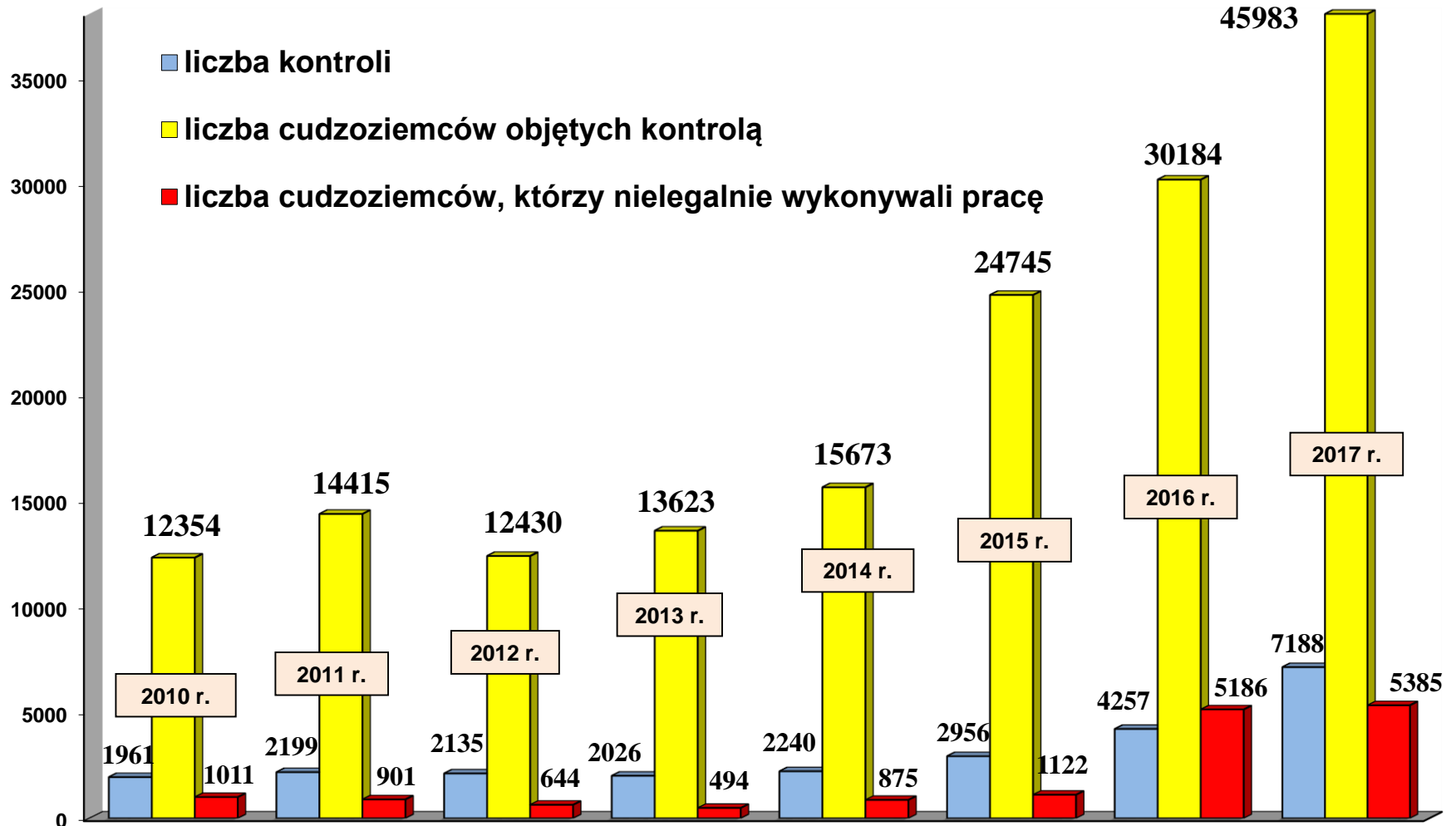
Państwowa Inspekcja Pracy:

- Kontrola i nadzór w zakresie ochrony praw pracowniczych oraz warunków bezpieczeństwa i higieny pracy;
- prawo wydawania poleceń, wystąpień i decyzji;
- możliwość prowadzenia kontroli u przedsiębiorców bez ograniczeń - w zakresie objętym Konwencją Międzynarodowej Organizacji Pracy Nr 81 o inspekcji pracy w przemyśle i handlu

Zakres kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców

- ❑ legalność powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi oraz legalność wykonywania pracy przez cudzoziemca:
 - posiadanie **ważnej wizy** lub innego dokumentu uprawniającego go do pobytu na terytorium RP,
 - czy podstawa pobytu na terytorium RP **uprawnia cudzoziemca do wykonywania pracy**,
 - posiadanie wymaganego **zezwoleń na pracę**, ewentualnie zezwoleń na pobyt czasowy i pracę,
 - powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi oraz wykonywanie pracy przez cudzoziemca na **stanowisku i na warunkach** określonych w określonych w **zezwoleń na pracę, w zezwoleń na pobyt czasowy i pracę lub oświadczeniu** pracodawcy o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi,
 - zawieranie umów o pracę lub umów cywilnoprawnych **w wymaganej formie (pisemnej)**,
- ❑ zgłoszenie cudzoziemca do ubezpieczenia społecznego,
- ❑ przestrzeganie **przepisów prawa** wobec cudzoziemców.

Kontrole prowadzone w latach 2010 - 2017

Źródło: dane PIP (2017 r. - dane wstępne)

Cudzoziemcy objęci kontrolą – według województw

województwo	2017 r.	2016 r.	2015 r.	2014 r.	2013 r.	2012 r.	2011 r.	2010 r.	Łącznie
mazowieckie	5 668	3 956	3458	1919	1777	2339	2692	1364	23 173
śląskie	3 424	4 641	2182	2263	1952	1947	2389	1461	20 259
dolnośląskie	5 860	2 907	2072	1711	644	1341	1096	1956	17 587
wielkopolskie	4 873	3 152	2377	1384	1456	731	527	714	15 214
pomorskie	4 663	3 607	1457	1235	885	838	485	697	13 867
małopolskie	2 344	1 292	2841	1484	1906	1454	1349	967	13 637
łódzkie	3 662	1 973	956	1233	1278	953	942	630	11 627
lubuskie	3 183	1 711	1651	680	643	620	945	792	10 225
kujawsko-pomorskie	1 858	1 857	3660	651	719	324	247	499	9 815
zachodniopomorskie	2 418	1 324	1102	691	409	243	916	421	7 524
podlaskie	2 202	784	1122	735	272	316	331	490	6 252
lubelskie	1 390	561	504	548	338	348	1022	923	5 634
opolskie	1 273	751	544	547	886	268	546	779	5 594
podkarpackie	852	578	324	296	227	392	341	307	3 317
świętokrzyskie	1 067	423	301	161	115	177	349	267	2 860
warmińsko-mazurskie	1 246	667	194	134	116	139	238	87	2 821

Uwaga: - cudzoziemcy zliczani są w każdej kontroli, w przypadku kilku kontroli podmiotu w danym roku cudzoziemcy są liczeni kilka razy

Źródło: dane PIP (2017 r. - dane wstępne)

Cudzoziemcy objęci kontrolą - wybrane obywatelstwa

Państwo	2017 r.	2016 r.	2015 r.	2014 r.	2013 r.
Ukraina	39 398	25 405	18 223	9 530	7 834
Białoruś	2 455	903	557	712	405
Rumunia	195	194	964	838	566
Hiszpania	64	565	526	148	161
Chiny	200	213	238	394	332
Mołdawia	430	303	170	294	151

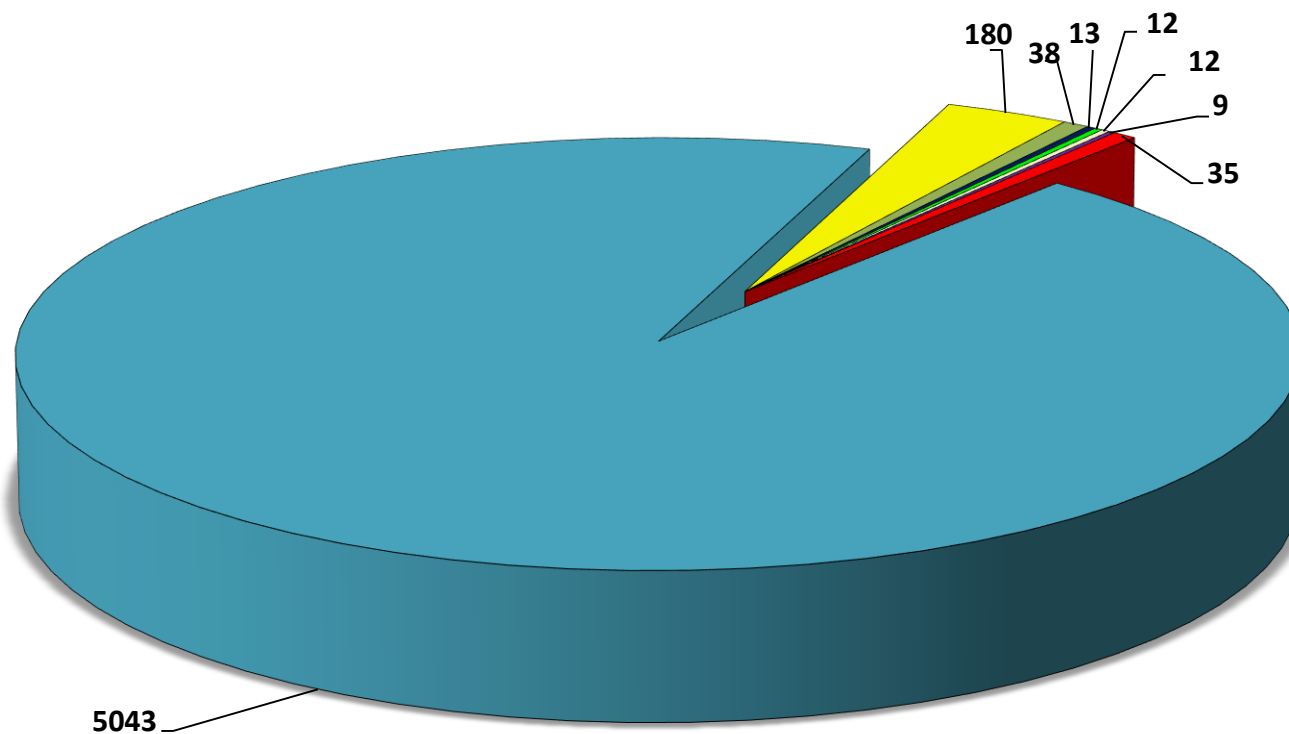
Uwaga: - cudzoziemcy zliczani są w każdej kontroli, w przypadku kilku kontroli podmiotu w danym roku cudzoziemcy są liczeni kilka razy
- w latach 2007-2012 nie rejestrowano danych dotyczących obywatelstwa cudzoziemców objętych kontrolą

Cudzoziemcy nielegalnie wykonujący pracę – wybrane obywatelstwa

Państwo	Liczba cudzoziemców, którym powierzono nielegalne wykonywanie pracy								
	ogółem	2017 r.	2016 r.	2015 r.	2014 r.	2013 r.	2012 r.	2011 r.	2010 r.
Ukraina	13 723	5 043	4 982	989	776	357	445	513	618
Białoruś	305	180	54	17	10	12	4	11	17
Chiny	204	4	3	2	9	16	34	59	77
Macedonia	162	-	-	-	-	-	-	162	-
Wietnam	143	6	12	6	10	20	25	33	31
Mołdawia	119	38	27	2	4	5	11	5	27
Uzbekistan	100	4	54	4	6	1	3	1	27
Republika Korei	80	9	1	5	4	1	26	28	6
KRL-D	78	1	-	10	-	29	7	1	30
Filipiny	72	1	3	-	-	-	4	-	64
Rosja	67	12	10	17	2	11	8	-	7
Turcja	60	9	2	6	5	6	5	18	9
Armenia	52	12	7	8	3	5	1	3	13
Indie	40	13	2	1	4	7	7	2	4
Nepal	37	3	3	-	1	3	1	5	21
Serbia	36	-	-	31	-	2	2	1	-
Chorwacja	34	-	-	-	-	-	34	-	-
Bangladesz	32	7	-	-	-	1	1	4	19

Źródło: dane PIP (2017 r. - dane wstępne)

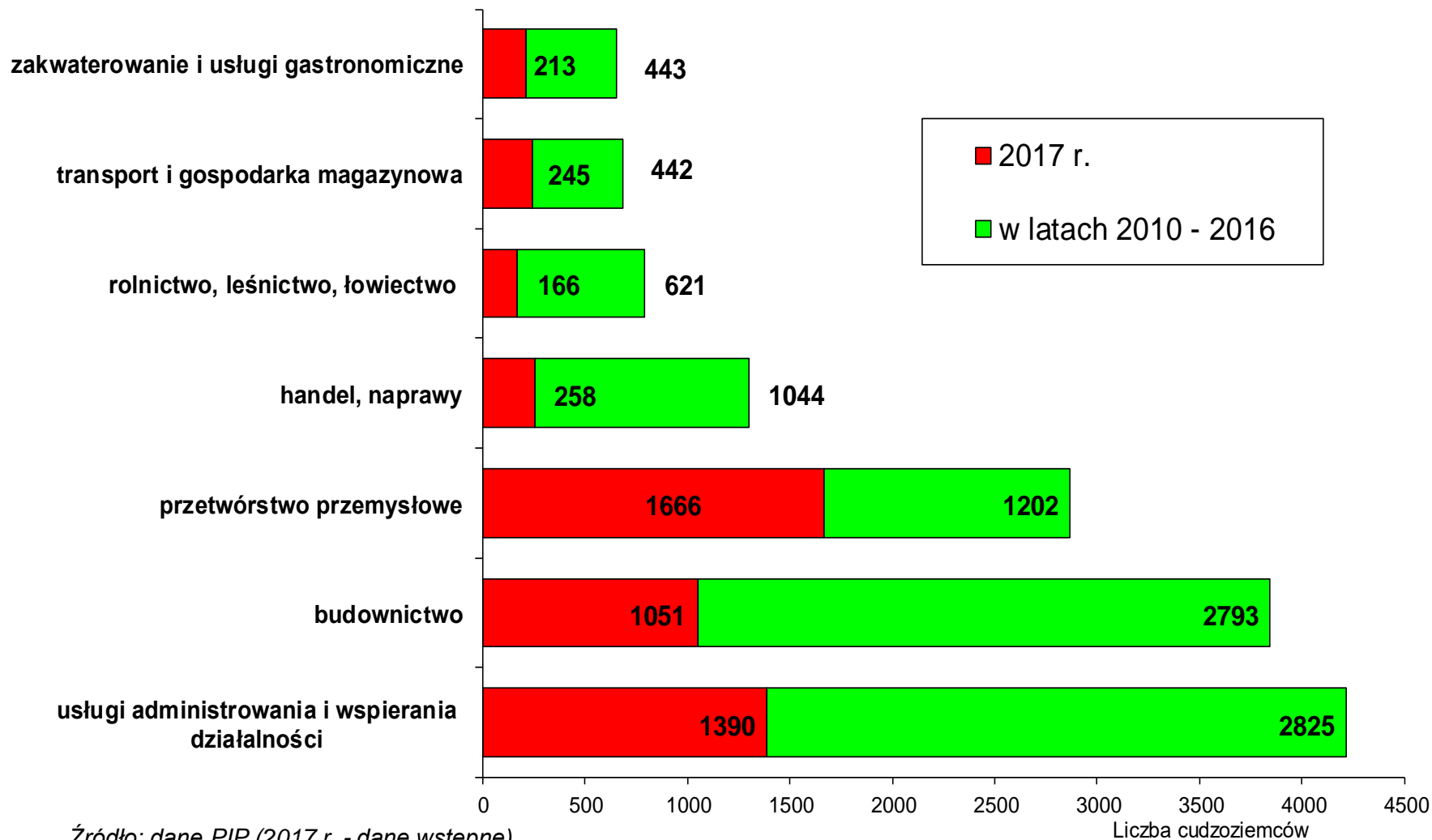
Cudzoziemcy nielegalnie wykonujący pracę w 2017 r. – według obywatelstwa

■ Ukraina ■ Białoruś ■ Mołdawia ■ Indie ■ Armenia ■ Rosja ■ Republika Korei ■ pozostałe

Źródło: dane PIP (2017 r. - dane wstępne)

Cudzoziemcy nielegalnie wykonujący pracę – według wybranych sekcji PKD

Liczba cudzoziemców, którzy nielegalnie wykonywali pracę – według województw

Województwo	2017 r.	2016 r.	2015 r.	2014 r.	2013 r.	2012 r.	2011 r.	2010 r.	Łącznie
śląskie	403	1 850	159	114	68	130	157	128	3 009
dolnośląskie	1 565	253	152	159	66	109	90	168	2 562
pomorskie	516	1 402	84	208	46	41	19	82	2 398
mazowieckie	651	566	223	129	67	80	109	84	1 909
łódzkie	377	256	33	48	64	125	164	55	1 122
wielkopolskie	445	208	77	38	37	21	19	59	904
małopolskie	127	97	53	13	8	17	204	25	544
opolskie	145	66	4	13	33	13	8	133	415
świętokrzyskie	196	22	61	14	5	39	25	49	411
zachodniopomorskie	191	88	36	16	11	16	25	18	401
lubelskie	120	31	62	10	23	16	39	96	397
podlaskie	147	92	34	38	13	3	5	26	358
kujawsko-pomorskie	111	102	71	15	9	13	3	25	349
lubuskie	127	43	26	10	12	0	10	45	273
warmińsko-mazurskie	140	46	27	11	23	9	8	9	273
podkarpackie	124	64	20	11	9	12	16	9	265

Źródło: dane PIP (2017 r. - dane wstępne)

Liczba cudzoziemców, których dotyczyły naruszenia przepisów

Badane zagadnienie		Liczba cudzoziemców, których dotyczyły nieprawidłowości					
		Ogółem 2013-2017	2017 r.	2016 r.	2015 r.	2014 r.	2013 r.
posiadanie wymaganego zezwolenia na pracę	cudzoziemcy	10 750	4 157	4 689	941	662	301
	w tym ob. Ukrainy	10 242	3975	4 548	867	615	237
wykonywanie pracy na stanowisku i na warunkach określonych w zezwoleniu na pracę	cudzoziemcy	2 507	1 739	383	132	137	116
	w tym ob. Ukrainy	2 204	1 614	321	82	110	77
zawarcie wymaganych umów o pracę lub umów cywilnoprawnych	cudzoziemcy	1 772	806	511	196	129	130
	w tym ob. Ukrainy	1 579	724	491	186	107	71
posiadanie podstawy pobytu uprawniającej do wykonywania pracy	cudzoziemcy	314	153	56	57	31	17
	w tym ob. Ukrainy	244	129	51	35	23	6
legalność pobytu	cudzoziemcy	98	20	16	30	13	19
	w tym ob. Ukrainy	51	19	14	6	3	9

Źródło: dane PIP (2017 r. - dane wstępne)

Podsumowanie 10 – letniej „walki” z nielegalnym zatrudnieniem

- sama Państwowa Inspekcja Pracy poprzez swoją działalność **nie jest w stanie w istotny sposób zmniejszyć skali zjawiska nielegalnego zatrudnienia ani też usunąć jego przyczyn.**
- Remedium na patologię nielegalnego zatrudnienia, **nie mogą być tylko** – choćby w zwiększonej liczbie – kontrole inspektorów pracy.

Dla ograniczenia skali nielegalnego powierzania pracy niezbędne jest prowadzenie zakrojonej na **szerszą skalę działalności edukacyjnej i informacyjnej**, skierowanej do pracodawców i pracobiorców.

Cele 3-letniej kampanii informacyjno- edukacyjnej *PRACUJĘ LEGALNIE*

- **propagowanie** wyboru pracy legalnej w miejsce zatrudnienia w „szarej strefie” i przyjmujących ofertę pracy nielegalnej;
- **uświadomienie** pracującym korzyści wynikających z wykonywania „pracy legalnie” oraz zagrożeń wyływających z wykonywania pracy nierejestrowanej lub deklarowanej fałszywie;
- **piętnowanie** niedozwolonych praktyk stosowanych przez tych pracodawców, którzy decydują się na powierzanie pracy z naruszeniem obowiązujących przepisów prawa;
- **informowanie** o formach i możliwościach skorzystania z pomocy merytorycznej Państwowej Inspekcji Pracy przy eliminowaniu nieprawidłowości.

Pracuję legalnie

НОВИЙ ПРАЦІВНИК ОБОВ'ЯЗКИ РОБОТОДАВЦЯ

Pracuj i zatrudniaj legalnie

ZUS | ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Pracuję legalnie

БЕЗПЕКА ТА ГІГІЄНА ПРАЦІ

ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРАЦІВНИКІВ

Pracuj i zatrudniaj legalnie

ZUS | ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Pracuję legalnie

ОБОВ'ЯЗКИ РОБОТОДАВЦЯ ПІСЛЯ ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН

Pracuj i zatrudniaj legalnie

ZUS | ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Pracuję legalnie

РОЗІРВАННЯ ТРУДОВИХ ДОГОВОРІВ

Pracuj i zatrudniaj legalnie

ZUS ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Pracuję legalnie

ТРУДОВИЙ ДОГОВІР ТА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ ДОГОВОРІ

Pracuj i zatrudniaj legalnie

ZUS ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Skargi składane przez cudzoziemców oraz udzielane porady

Skargi składane przez cudzoziemców	2017 r.	2016 r.	2015 r.	2014 r.	2013 r.
Skargi ogółem	50,5 tys.	44,3 tys.	43,7 tys.	41,2 tys.	44,1 tys.
Skargi zgłoszone przez cudzoziemców	1 473	500	271	99	124
Problemy poruszane w skargach cudzoziemców	2 413	1 006	467	346	346
Problemy cudzoziemców uznane za:					
- zasadne	550	198	109	65	70
- bezzasadne	817	367	182	86	114
- nie da się ustalić lub sprawa w toku	1 046	441	176	105	162
Dominująca tematyka:			152	57	90
- problem niewypłacenia wynagrodzenia cudzoziemcom	699	287			

Porady prawne udzielane cudzoziemcom	2017 r.	2016 r.	2015 r.	2014 r.	2013 r.
Osoby pytające ogółem	305,3 tys.	354,8 tys.	399,6 tys.	436,3 tys.	488,9 tys.
Pytających cudzoziemców	2 817	1 820	664	539	544
Tematów w pytaniach cudzoziemców	4 592	2 575	1129	1121	1226
Dominująca tematyka porad:					
- stosunek pracy	1 043	736	261	272	315
- wynagrodzenie za pracę i inne świadczenia	1 231	540	179	214	240
- legalność zatrudnienia i innej pracy zarobkowej	670	235	158	154	162

Infolinia w języku ukraińskim

- W Głównym Inspektoracie Pracy z dniem 26 lutego 2018 r. została uruchomiona **infolinia** dedykowana specjalnie dla cudzoziemców.
- Porady z zakresu legalności zatrudnienia obywateli Ukrainy na terytorium RP **w języku ukraińskim** udzielane są w poniedziałek, wtorek i środę w godzinach od 16.00 do 20.00 pod numerem telefonu **22 111 35 29**.

przez pierwsze 3 dni funkcjonowania infolinii porad udzielono **27 cudzoziemcom** (25 w języku ukraińskim, 2 w rosyjskim)

Dziękuję za uwagę

ЩО ПОТРІБНО ЗРОБИТИ, ЩОБ МАТИ МОЖЛИВІСТЬ ЛЕГАЛЬНО ПРАЦЮВАТИ В ПОЛЬЩІ?

Умовою, що дозволяє іноземцю легально працювати в Польщі, є отримання дозволу на роботу і легальне проживання на території Польщі.

1.

Якщо Ви є громадянином України, Білорусії, Росії, Молдавії, Грузії або Вірменії – у Вас є право працювати без обов'язку отримання дозволу на роботу. Знайдіть роботодавця, який звернеться в окружне бюро праці з бажанням взяти Вас на роботу.

2.

Якщо роботодавець направить відповідну заяву до окружного бюро праці Ви зможете легально працювати впродовж наступних 12 місяців, ле загалом не довше 6 місяців.

3.

Якщо у Вас немає документа, що підтверджує законність Вашого перебування на території Польщі і наступного працевлаштування, то Вам потрібно звернутися в польське консульство у своїй країні для отримання візи, яка дозволить перебувати і працювати на території Польщі.

4.

Підпишіть з роботодавцем трудовий договір (або інший договір, на підставі якого Ви будете виконувати роботу).

Якщо Ви є громадянином іншої країни, поза межами ЄС/ЄЕЗ, або хочете працювати в Польщі довше ніж 6 місяців впродовж наступних 12 місяців, то Вам необхідно отримати дозвіл на роботу. Для отримання такого дозволу Вам потрібно звернутися до воєводи за місцезнаходженням Вашого роботодавця. Якщо Ви вже законно перебуває на території Польщі, Ви можете особисто звернутися до воєводи із проханням про надання дозволу на тимчасове перебування і працевлаштування. У такому випадку у Вас є можливість отримати дозвіл на роботу навіть на 3 роки.

Я ПОВАЖАЮ СЕБЕ!
Я НЕ ОБДУРЯТЬ
І ВИ?

 PAŃSTWOWA INSPEKCJA PRACY

 Pracuj i zatrudniaj
legalnie

Вам потрібна допомога? Перейти до
www.prawawpracy.pl

Jarosław Leśniewski
GŁÓWNY INSPEKTORAT PRACY w Warszawie
Departament Legalności Zatrudnienia
e-mail: jaroslaw.lesniewski@pip.pip.gov.pl